



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 339/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. Z., B., zastúpeného advokátom JUDr. M. Š., CSc., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 257/99 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 247/07, 3 Co 275/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. Z. o d m i e t a z dôvodu neprípustnosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2009 doručená sťažnosť Ing. V. Z., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. Š., CSc., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod

sp. zn. 7 C 257/99 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v bližšie neoznačenom konaní.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza:

„Sťažovateľ... sa so svojim žalobným návrhom obrátil na... Okresný súd Bratislava II v právnej veci o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy. Na Okresnom súde Bratislava II sa konanie sťažovateľa vedie pod spisovou značkou 7C/257/1999.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ sa so svojim návrhom obrátil na súd ešte v roku 1999, opakovane sa dopytoval na stav konania.

V septembri 2009 mu bolo zo strany Okresného súdu Bratislava II oznámené, že od 17. 5. 2007 je celý spisový materiál na Krajskom súde, ktorý bol dlhodobo vo veci nečinný... nečinnosťou zo strany súdu na strane odporcu došlo k takej hospodárskej situácii, že sa nachádza v likvidácii, čím aj priznané právo a právny nárok sťažovateľa nemôže byť uplatnené a kompenzované v plnom rozsahu...

Sťažovateľ namieta, že bolo porušené ústavné právo sťažovateľa - právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Vzniknutou situáciu porušovateľa sťažovateľovho práva navodili stav právnej neistoty uňho, keď ako osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu dostala do stavu, že ani po 10 rokoch nemá právnu istotu vtom, či jeho pracovný pomer trvá - alebo nie, teda či došlo k neplatnému rozviazaniu pracovného pomeru.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„... Základné právo sťažovateľa na riadny a spravodlivý súdny proces bez prieťahov v konaní podľa čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky postupom súdnych orgánov v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/257/1999 pred Okresným súdom Bratislava II v spojení s konaním Krajského súdu v Bratislave porušené bolo...

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 300 €, ktoré za prieťahy v konaní.

Právne mu zástupcovi sťažovateľa sa priznávajú trovy konania vo výške 231,80 € na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia za dva úkony právnej pomoci...

Ukladá sa Okresnému súdu Bratislava II a Krajskému súdu v Bratislave, aby v právnej veci sťažovateľa konali a rozhodli ju bez zbytočných prieťahov.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 257/99 a postupom krajského súdu v bližšie neoznačenom konaní. Z príloh k sťažnosti vyplýva, že ide o konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 3 Co 247/07, 3 Co 275/09.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 7 C 257/99 začalo v roku 1999. Predmetom označeného súdneho konania je konanie o návrhu sťažovateľa na určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a na náhradu mzdy voči odporcovi Prvá novinová spoločnosť, a. s. (podľa údajov na predvolaní krajského súdu na pojednávanie je odporca v konkurze, pozn.). Spis okresného súdu sa od 17. mája 2007 nachádza na krajskom súde, ktorý vec vedie pod sp. zn. 3 Co 247/07, 3 Co 275/09 a vo veci nariadil pojednávanie na 29. október 2009.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že sa opakovane dopytoval na okresnom súde na stav konania a k sťažnosti pripojil list doručený krajskému súdu 17. septembra 2009, v ktorom sa predsedníčky krajského súdu dopytoval, „*kedy sa bude vo veci ďalej konať*“. Sťažovateľ neuviedol tvrdenie ani nepredložil žiadny listinný dôkaz o tom, že by podal okresnému súdu sťažnosť na prietahy v namietanom konaní. Aj pokiaľ ide o list adresovaný predsedníčke krajského súdu, ani tento sťažovateľ neoznačil ako sťažnosť na prietahy.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným

právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd opakovane vyslovil, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov [platného do 31. marca 2005 (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“)] a od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“.

Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Sťažovateľ netvrdil ani nepreukázal, že v namietanom konaní okresného súdu a krajského súdu podal sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona o súdoch. Ústavný súd je toho názoru, že ani list sťažovateľa doručený krajskému súdu 17. septembra 2009 nemožno bez ďalšieho považovať za sťažnosť na prietahy, keďže svojím obsahom je len zisťovaním stavu súdneho konania.

Vzhľadom na to, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je sťažnosť prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, ústavný súd konštatuje, že sťažnosť je

potrebné odmietnuť so zreteľom na nesplnenie tejto podmienky konania (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do označeného základného práva sťažovateľa. Ak v čase, keď sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02).

Sťažovateľ podal ústavnému súdu sťažnosť 8. októbra 2009 v čase, keď okresný súd vo veci nekonal z dôvodu, že jeho spis bol od 17. mája 2007 preložený na ďalšie konanie krajskému súdu. Napriek tomu, že podľa tvrdenia sťažovateľa krajský súd bol vo veci nečinný, sťažovateľ pripojením predvolania na pojednávanie krajského súdu v posudzovanom konaní súčasne preukázal, že v čase podania sťažnosti už pominula nečinnosť krajského súdu a tento vo veci konal.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v závere dodáva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už k namietanému porušovaniu práv sťažovateľa v označených konaniach nemohlo dochádzať, a preto v posudzovanom prípade sú splnené podmienky aj na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2009